

Tots els dies 9

- 55 -

8 de juny de 2019

(Esplanada del MUVIM. Valencia ciutat)

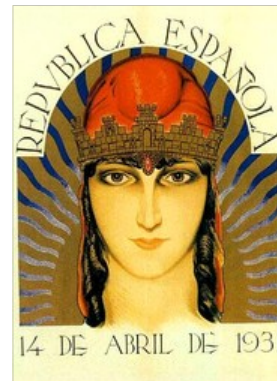

Associacions col·laboradores

Algunes obres de Lluís Dubón

Germans al front (Cartell)

Alegoria de la Republica

“Aventuras de Colilla y su pato Banderilla”, historieta de Juan Pérez del Muro, ilustrada per Dubón, en *Los chicos*, núm. 248, suplement de *El Mercantil Valenciano*, 08/09/1934 (www.tebeosfera.com)

Llauradora valenciana, 1917. Ajuntament de València. (Retrat de Dolores Aucejo, dona del pintor)

Lluís Dubón i Portalés

(Valencia ciutat, 1892 - 1953)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

LLUÍS DUBÓN I PORTALÉS

(València ciutat, 1892 - 1953)

Lluís Dubón naixque el 16 de juliol de 1892 en el carrer de la Tapineria, 42, en el centre de la ciutat de València, fill de Vicent Dubón, natural d'Almassera, i de Concepció Portalés, de Chiva. El pare tenia comerç, en uns casos apareix com a carnicer, i com a "cortador" en uns altres, mentres que sa mare es dedicava a les labors de casa. Tingue cinc germans.

Els seus primeres estudis els realisà en la Companyia de Jesús, no destacant-se precisament per ser molt aplicat i si per faltar molt a les classes, puix li interessava, ja des de molt menut, anar a prendre apunts, dibuixar i pintar en qualsevol lloc. Sent conscients els pares d'esta afició, decidiren matricular-lo en l'Escola de Belles Arts de Sant Carles, pero la seua curta edat era un impediment, el qual solventaren matriculant en el seu lloc a un germa major, que acabaria cursant medicina. En la solució ad este problema fon decisiva l'intervenció del pintor Cebrián i Mezquita, que era amic de la família.

Es de destacar que als nou anys assistia ja a les classes en l'Academia i que repetia els cursos pel simple fet de no contar en l'edat requerida, pero en tots ells conseguia diplomes per les seues bones notes. Finalisats els seus estudis, en els que contà en condiscípuls com Víctor Moya, Rigoberto Soler, Vicente Navarro, José Lluch, Juan Llovera, Juan Rivelles, Alfredo Carlos, Enrique Igual Ruiz..., Dubón se nos presenta ja com un artista que pinta i dibuixa en molta habilitat, arribant a aconseguir la seua primera gran distinció en 1909, fent-se mereixedor de la Medalla de Plata de l'Exposició Regional Valenciana per l'obra *Jardi valencià*. Des d'eixe moment es convertirà en l'il·lustrador de moltes de les revistes que s'editen en l'epoca, tals com *El Guante Blanco*, *El Cuento del Dumenche* i *La Semana Gráfica*.

S'establí obrint estudi en el carrer de Sant Miquel, i en este barri coneixerà a la que havia de ser la seua esposa, Dolores Aucejo Torres. Pronte naixqueren Maria i Concepció, lo que l'obligà a dedicar-se a les arts industrials, puix el treball artístic no era suficient per a mantindre a la família, i això que havia conseguit en 1916 el Segon Premi en la Secció de Cartells i Dibuxos de l'Exposició de Pintura i Escultura de la Joventut Artística Valenciana, que patrocinà Sorolla, i el Primer Premi de Cartells dels Festejos de Maig. Alguns han volgut vore en la seua pintura certes traces sorol·listes, pero en realitat gojà d'estil propi. Participà de corrents com l'impressionisme, el modernisme, l'art-deco i l'eclecticisme.

En 1922 es trasllada a Madrid al ser requerit per a ocupar el carrec de director artístic de la fabrica de perfums Floralía, en la que eixerirà fins a 1932. Allí treballarà tambe per a l'editor Manuel Aguilar com a il·lustrador de llibres i publicacions, col·laborant aixina mateix en els diaris *Debate* i *Informaciones*; a finals de la decada ho farà per a *El Mercantil Valenciano*. Durant la seua estancia en Madrid naixen les atres dos filles de Dubón, Amparo i Vicenta.

El seu cercle d'amistats s'amplia notablement i va lligant-se, a poc a poc, al món del tebeo, de l'història i de la caricatura. Es admirador de l'il·lustrador Luis Bagaría i d'entre els amics s'han de citar a K-Hito (Ricardo García López), Guasp, Pertegás,

Vercher, Renau i González Martí. Precisament sera K-Hito, fundador de *Macaco* i *Macaquete*, qui l'introduirà en el món de l'història, dibuixant per ad esta última revista infantil les series: "Lili el Mono sabio", "Travesuras del Mono Poli", "El gigante trotamundos", "Cosas de Polichinela" i "20.000 kilómetros de viaje aéreo".

Des de 1929 *El Mercantil Valenciano* inserta com a suplement la separata juvenil *Los Chicos*, que dirigia Joaquim Sanchis Nadal i que contà en un gran èxit; Dubón sera qui il·lustrarà en la seua primera epoca els relats d'aventures escrits per Sanchis Nadal, decorant moltes capçaleres en estil *art deco*. Esta col·laboració s'allargà en una segona epoca en que Dubón confeccionaria l'última pàgina en una història titulada "Fábulas ilustradas".

Establí de nou en València ciutat, a partir de 1932 pinta teles per a palmitos, bodegons, paisatges i retrats; destaquen les obres *Algarrobo*, el retrat de sa muller vestida de llauradora i retrats de familiars del Dr. Lledó. En 1933 ingressà en la plantilla de la litografia Durá i comença la seua activitat com a artista faller. En 1935 dissenya i maqueta la revista *Niños*, per a la qual dibuixa una sèrie d'animals humanitzats "Cosas de Don Rufo y Pirulo", publicació que desaparegue a l'inici de la guerra civil, mentres que la de *Los Chicos* entrà en decadència fins a desaparèixer en 1939. Es el moment en que se trasllada a Ribarroja i comença la seua col·laboració en l'Aliança d'Intel·lectuals Antifascistes; elabora cartells de propaganda per a la República, inclús dissenya billets de 25 i 50 cts en l'efígie d'Azaña i una alegoria de la República per al Consejo Municipal de Los Navalmares (Toledo). Es llavors quan realisa les caricatures dels dictadors europeus per a *El Mercantil Valenciano*. Destaquen les seues obres, per conegudes, *Alegoria de la República* (1931), que conserva la fundació Pablo Iglesias, el cartell *Germans al front* que elaborà en 1936 per a Esquerra Valenciana, o els dos panells realitzats en 1932, a instàncies de l'alcalde Vicent Alfonso, per al Saló de Sessions de l'Ajuntament de València: dos alegories que representen a València i a Espanya.

Acabada la guerra i per temor a represalies *El Mercantil* li propon que seguixca treballant per al diari pero sense firmar els treballs, a lo qual Dubón s'opon i trenca esta vinculació per a retornar al seu treball en la litografia Durá. Es tambe en este període quan entra de ple a treballar per al món faller realitzant esbossos per a falles tant importants com les de les places del Dr. Collado i del Mercat, del carrer de les Barques, l'Estació del Nord, etc., desenrollant uns destacadíssims treballs que li donaran prestigi i premis. En esta última etapa de la seua vida, en la que havia deixat de banda els dibuxos per a històries, encara il·lustrarà per a Manuel González Martí la seua obra *Contes del pla i de la muntanya* (1947-1950), dedicant-se per complet a pintar retrats, bodegons, decorar palmitos i dissenyar falles.

En 1951 conseguí la Medalla en la Bienal d'Art del Regne de València i en 1952 la medalla de la Diputació de València.

Muigue el 29 d'agost de 1953 i està soterrat en el Cementeri General de València.

J. M. M.